

Brobyggerfunktionen i Brohuset, Ishøjs medborger- og Sundhedshus

BAGGRUND OG FORMÅL

(Uddrag fra Baggrundsdokument)

Med Ishøj Kommunes køb af den tidligere erhvervsskole, som har fået navnet Brohuset, åbnes en unik mulighed for at skabe nye rammer for fællesskaber på tværs af borgergrupper og funktioner, og for at tænke i nye innovative helhedsorienterede løsninger på tværs af organisationen og civilsamfundet¹.

Brohusets formål er at skabe grobund for øget sundhed, trivsel og livskvalitet

Brohuset skal være et hus, hvor borgere på tværs af køn, etnicitet og alder kan mødes i meningsfulde fællesskaber og skabe netværk² – både i forhold til sundhed og kultur. Gennem indretningen af både huset og udearealerne sikres det, at der opstår de bedste forudsætninger for, at borgernes forskellige ressourcer sættes bedst muligt i spil samt at der skabes grobund for, at flere tager aktiv del i medborgerskabet fx. gennem frivillighed.

Visionen for Brohuset tager afsæt i Medborgerpolitikken, som er den tværgående politik der beskriver det fælles værdigrundlag for de øvrige hovedpolitikker. Også i Brohuset tror vi på, at mangfoldighed er en styrke, og at denne dynamik skaber muligheder. I Brohuset understøtter og udvikler vi mangfoldigheden med fokus på ansvar, fællesskaber, åbenhed og relationer³.

I Brohuset skal der arbejdes sammen på tværs af kommunale indsatser, foreninger, frivillige, borgere og eksterne aktører og der vil kunne udvikles nye løsninger og indsatser med borgeren i centrum - hvad enten det drejer sig om sundhed, rådgivning, omsorg, kultur, økonomi, forebyggende indsatser eller fritid.

Med det fundament og den ramme som Brohuset skaber, skal der tænkes i initiativer og indsatser, som gør det muligt at skabe synergier og fællesskab på tværs. De målrettede indsatser skal være strategiske, tværgående og tage sit udgangspunkt i de tendenser og udfordringer, der eksisterer i kommunen. Her spiller relationerne fællesskabet en afgørende rolle, ifht. at skabe fælles ejerskab og for at de funktioner der flytter ind, ikke lukker sig om sig selv og deres "egne" fagområder og lokaler.

¹ Ishøj Kommunes Velfærdspolitik

² Ishøj Kommunes Kulturpolitik

³ De fire temaer i Ishøj Kommunes Medborgerpolitik

ISHØJ KOMMUNES SUNDHEDSPROFIL - FYSISK OG MENTAL SUNDHED

Ishøj er en kommune, hvor mange borgere har forskellige sundhedsmæssige udfordringer, så som svær overvægt, fysisk inaktivitet, rygning, usunde kostvaner og dårlig mental sundhed. Eksempelvis har vi i Ishøj Kommune den højeste andel af borgere med diabetes og den næsthøjeste andel med dårlig mental sundhed i Region Hovedstaden. Hver 5 Ishøj borger over 65 år har diabetes, hvilket er markant flere end hvad andre kommuner i regionen oplever. Udover borgerperspektivet betyder det også store kommunale udgifter til sundhedsområdet. Vi har derfor i fællesskab en stor og vigtig opgave i forhold til at løfte borgernes sundhed.

I løbet af de næste 20 år vil der ske en kraftig ændring i befolkningssammensætningen i Danmark. Antallet af ældre vil stige markant. I Ishøj Kommune er det særligt aldersgruppen over 75 år som, vi forventer, vil stige. Bare de næste 6-7 år, er der en forventning om, at andelen af +80 årige i Ishøj Kommune vil stige med 42 %. Den demografiske udvikling vil medføre udfordringer på sundhedsområdet i form af stigende efterspørgsel af sundhedsydelser. Samtidig vil den stigende levealder medføre flere behandlingskrævende leveår. Hvor mange flere ressourcer det vil kræve, afhænger blandt andet af i hvilket omfang vi lykkes med at fremme en sund aldring hos kommunens borgere.

To ud af tre danskere lever med en kronisk sygdom, og der er en forventning om, at andelen af kronisk syge kun stiger i fremtiden. I forhold til diabetes, så forventer vi at have næsten dobbelt så mange borgere med diabetes i 2030 i Ishøj Kommune.

I Ishøj er velfærd et fælles ansvar, hvor vi tænker i helhedsorienterede løsninger på tværs af organisationen og civilsamfundet, hvilket vi har beskrevet i kommunens velfærdspolitik. Vi har besluttet at være ambitiøse på vores egne og borgernes vegne, og derfor lyder visionen også at i 2025 er borgerne i Ishøj blandt de borgere i Danmark, som oplever den højeste livskvalitet. Hvor pejlemærkerne er: at folkesundheden i Ishøj forbedres både i forhold til fysisk, psykisk og social sundhed, at alle i Ishøj har mulighed for at udvikle og udfolde deres ressourcer og at Ishøjs ældre borgere i højere grad opretholder evnen til at klare sig selv og dermed lever gode og værdige ældreliv.

I Ishøj handler velfærd om mennesker, medborgerskab og relationer, og det handler om at skabe løsninger lokalt. Vi understøtter, at mennesker mødes i meningsfulde fællesskaber og netværk, da vi tror på, at det danner grobund for sundhed, trivsel og livskvalitet.

Velfærd er nemlig langt mere end det, som kommunen kan tilbyde i form af ydelser til borgerne. Vi skaber det gode Ishøj sammen – borgere, frivillige, lokale kræfter, familier og medarbejdere. Alle parter er vigtige, og ingen kan gøre det alene⁴. Med Brohuset får vi mulighed for at skabe nogle særlige rammer, som gør, at vi i endnu højere grad kan skabe løsninger i fællesskab. Løsninger som giver os mulighed for at nå vores ambitiøse mål.

Vi har derfor brug for at samle tilbud og invitere borgerne tættere ind. Vi har brug for at skabe innovative løsninger sammen med andre. Det kræver, at der skabes fysiske muligheder og rum, at der bliver arbejdet med at tilpasse det organisatoriske og kulturelle i organisationen – at vi understøtter samskabende processer, som giver bedre muligheder for at løse opgaver på tværs. Samskabelsestanken er et godt redskab at tage i brug, da den forsøger at integrere samfundets borgere på en ny måde, hvor uligheden begrænses.

Tværgående og samskabende løsninger handler blandt andet også om at tænke i nye løsninger på tværs af kunst og kultur, frivillighed og lokalsamfund og de mere traditionelle sundhedsområder som hjemmepleje, ældrepleje

⁴ Ishøj Kommunes velfærdspolitik

og rehabilitering. Stadig mere international forskning viser, at en målrettet anvendelse af kunst- og kulturaktiviteter i et sundhedsfremmende regi, kan bidrage til forbedring af både den mentale og den fysiske sundhed hos borgerne. Dårlig mental sundhed er en selvstændig risikofaktor for at udvikle sygdom og generelle helbredsproblemer. Ved at bringe kunst og kultur ind som sundhedsfremmende initiativer, sættes der fokus på mennesket og ikke sygdommen og ikke de helbredsmæssige udfordringer, som den pågældende borger måtte have. Det fysiske og det mentale hænger uadskilleligt sammen, og ved at fokusere på, at styrke den mentale sundhed, så bliver man som menneske langt bedre til at takle og håndtere også fysiske udfordringer.

Helt konkret har vi den højeste andel af borgere med usunde kostvaner i Region Hovedstaden, og trods mange forskellige tilbud får vi ikke knækket den kurve – der er brug for at vi tænker i nye løsninger i Brohuset. Vi har således mange udfordringer og samtidig også problemer med at rekruttere borgere med de største udfordringer til vores tilbud. Det er vores ambition, at vi med Brohuset kan tænke i nye innovative løsninger, som løser denne udfordring. Et fundament at arbejde ud fra er visionen i medborgerpolitikken, hvor vi netop ser mangfoldighed som en styrke. Alle hører til og bidrager til fællesskabet, ikke blot med ansvar for egen fremtid, men også med et medansvar for andres fremtid.

Kultur og Sundhed – Det hele menneske

I bogen "Kultur og Sundhed – en antologi"⁵ behandles indledningsvis et afsnit der hedder "Sundhedsforståelse, når kunst og kulturaktiviteter er en del af sundhedspraksis" som handler om en sundhedsforståelse der knytter an til det hele menneske og tager udgangspunkt i den såkaldte sociale model. Den sociale model opererer grundlæggende med sundhed i en forståelse, hvor det enkelte menneske ses i en bred kontekst og sammenhæng: "Ved at tage udgangspunkt i menneskers hele liv, skabes en forståelse for, hvordan menneskers ressourcer, subjektive betydningsdannelser samt deltagelsesmuligheder i fællesskaber er væsentlige omdrejningspunkter i en sundhedspraksis. Sundhedspraksis har her fokus på den mentale sundhed og sigter mod at øge trivsel og livskvalitet hos den enkelte"

I Danmark er der en stigende interesse for området – senest i form af Sundhedsstyrelsens treårige projekt "Kultur på recept"⁶ som afsluttes 31/12-19. Her undersøges det blandt andet, hvilken sundhedsfremmende effekt musik, litteratur, billedkunst og kunstneriske oplevelser i bred forstand har på langtidssygemeldte borgere med depression, stress, angst og visse somatiske lidelser – og effekterne måles primært på effekten på deltagernes helbred, trivsel og livskvalitet.

⁵<https://turbine.dk/produkt/kultur-og-sundhed/>

⁶ <https://www.kl.dk/nyhed/2018/januar/kultur-paa-recept/>

BROBYGGERFUNKTION

(Notat fra dagsorden SSU og KU i August)

Dette notat er udarbejdet på baggrund af dialog med brugerne herunder Forenings- frivilligheds- og netværkskonsulenter, Ishøj Uddannelse og job, Hjemmeplejen, Træning og Rehabilitering, Handicap og Psykiatri, Borgerservice, Dagtilbudsområdet samt Sundhed og Analyse.

For at udvikle og understøtte det fælles liv i Brohuset, er det afgørende at der bliver etableret en brobyggerfunktion. Denne funktion skal bygge bro mellem brugerne, og dermed fungere som katalysator og tovholder for udvikling og gennemførelse af de fælles og tværgående aktiviteter. For at kunne dette, skal en sådan funktion være indtænkt fra start, så denne person kan deltage i planlægningen af de nye indsatser og aktiviteter i Brohuset som. Det vil være naturligt at Brobyggeren varetager den fortsatte brugerproces, og være fysisk til stede i Brohuset når de første brugere rykker ind efter etape 1.

Fælleskøkkenet har stort potentiale for at blive den platform i Brohuset, hvor visionen om at skabe grobund for øget sundhed, trivsel og livskvalitet for Ishøjs borgere, kan have sit udspring. Brobyggeren vil derfor have fælleskøkkenet som hovedfokus i opstartsfasen.

Efter etablering og opstart af fælleskøkkenet vil Brobyggerens rolle fortsat være at understøtte de eksisterende aktiviteter, men derefter i højere grad også se nye muligheder for både faglige og sociale synergier og være katalysator for disse – i takt med at flere og flere flytter ind i Brohuset. Sådanne aktiviteter kan foregå på husets andre fællesarealer som fx den store sal, ankomstområdet, eller opholdsområdet i forlængelse af fælleskøkkenet.

Brobyggeren kan i samarbejde med de faste brugere arrangere fælles temaoplæg/arrangementer, som fx sundhedsfaglige oplæg, hvor Brohusets fagpersoner byder ind, eller temaer omkring kultur og sundhed (fx kultur og natur på recept), frivillighed, bevægelse, kultur og madlavning, plantedage mm. Derudover kan de lokale kulturinstitutioner som biblioteket, kulturskolen og ARKEN indtænkes som arrangører af tværgående aktiviteter i huset, som Brobyggeren vil være tovholder på.

Nye indsatser kan også handle om etablering og facilitering af brugermøder og netværk på tværs af Brohuset. Overordnet vil en af Brobyggerens opgaver være at være nysgerrig og opsøgende, og på den måde have blik for nye synergier og muligheder på tværs i Brohuset.

At udvikle og facilitere brugen af fælleskøkkenet og de efterfølgende indsatser, som skal rumme så mange forskellige brugere og aktiviteter kræver en tydelig tilstedeværelse. Funktionen skal derfor have sin plads og daglige gang i Brohuset på den måde både kendes af, samt kende alle husets brugere.

Brobyggeren skal være en person der både kan tale med foreninger, netværk, kommunale funktioner og de private sundhedstilbud, samt udvikle og formidle indsatsområder og strategier. Funktionen skal derfor varetages af en generalist med en netværksorienteret og projektledende profil. Derudover kunne denne have fx en gruppe frivillige tilknyttet, som kunne agere som værter i Fælleskøkkenet og stå for aktiviteter på tværs som fx fællesspisning, fællesarrangementer i den store sal og kobling af aktiviteter mellem kultur og sundhed.

Økonomi

Brobyggeren er en ny funktion, der skal findes finansiering til udenfor anlægsudgifterne til Brohuset, svarende til et årsværk på ca. 600.000 kr. Stillingen foreslås etableret som tidsbegrænset på 3 år (med ansættelse fra 1. januar 2021) hvorefter den evalueres.

BILAG – VISION FOR BROHUSET

I visionsgruppen deltager repræsentanter fra følgende centre:

Center for Ejendomme, Center for Kultur og Fritid, Center for Ledelse og Strategi, Center for Voksne og Velfærd, Center for Borger, IT og Økonomi samt Center for Dagtilbud og Uddannelse.

FORMÅL

Brohuset er Ishøj Kommunes nye hus med fokus på sundhed og medborgerskab. Sundhed forstået som en samlebetegnelse for fysisk og mental sundhed. Medborger forstået som et inkluderende hus, hvor brugerne inviteres til at engagere sig i lokalsamfundet, tage ansvar for egen fremtid og medansvar for andres. Alt i alt skal Brohuset skabe grobund for øget sundhed, trivsel og livskvalitet for Ishøjs borgere.

Husets mange tilbud skal være indbydende og åbne for Ishøjs borgere på tværs af alder, køn, jobsituation, interesser og kultur: I Ishøj Kommunes stærke ånd af mangfoldighed inviteres brugerne til selv at skabe og indgå i Brohusets nye fællesskaber.

Mangfoldigheden i og omkring huset er et mål i sig selv. Byens borgere har her mulighed for at mødes på tværs af forskelligheder, opbygge nye relationer og blive del af nye sundhedsmæssige og kulturelle fællesskaber. Mangfoldigheden gælder også viften af Brohusets mange aktiviteter og indsatser, som alle centrerer sig om Brohusets målsætning – at skabe grobund for øget sundhed, trivsel og livskvalitet.

Brohusets mange aktiviteter vil ikke være nye. Langt de fleste aktiviteter og indsatser findes allerede i kommunen. Men ved at samle aktiviteter med fokus på sundhed og medborgerskab under samme tag, vil kommunen kunne løse nogle af de eksisterende opgaver på nye måder. Det kan være udvikling af nye initiativer på tværs af husets brugere eller borgerens oplevelse af at kunne styrke både fysisk og mental sundhed på ét sted. Ved at dyrke sundhed og sociale fællesskaber under samme tag, vil brugerne opleve en synergi, der kan inspirere dem til at engagere sig som medborgere på nye måder.

VISION

Brohusets vision er at være en inspirerende ramme for, at alle Ishøjborgere sammen kan styrke deres fysiske og mentale sundhed og indgå i mangfoldige og meningsfulde fællesskaber.

MISSION

Brohuset har tre overordnede missioner:

At skabe rammerne for at styrke borgernes fysiske sundhed: Fysisk sundhed dækker over de mange måder, borgerne kan dyrke deres fysiske sundhed gennem opbygning, behandling og vedligeholdelse af kroppen, leg, dans, genoptræning, madlavning, kurser og foredrag om kost og motion. Derudover vil mange af kommunens eksisterende tilbud og aktiviteter med sundhedsfaglige eksperter, som f.eks. fysioterapeuter, sundhedsplejersker diætister og hjemmepleje samles i Brohuset.

At skabe rammerne for at styrke borgernes mentale sundhed: Mental sundhed handler om at dyrke det sunde sind. Menneskers psykiske velbefindende næres ved den glæde, inspiration og mening, som sociale fællesskaber og kulturelle oplevelser giver. Et rummeligt og imødekommende sted med mulighed for at udfolde sig socialt og kreativt gennem aktiviteter og møder på tværs.

At skabe mangfoldige fællesskaber med borgeren i centrum: I Ishøj Kommune tror vi på, at forskellighed skaber dynamik, og at dynamik skaber muligheder. Derfor er mangfoldighed en styrke i Ishøj. Med Brohuset mødes hver enkelt borger præcis dér, hvor de er, gennem en bred vifte af tilbud. Og borgeren inviteres og hjælpes videre med selv at skabe tilbuddet. Brohuset er med til at løfte borgernes livskvalitet ved at tilbyde nye fællesskaber. Fællesskaber, hvorigennem borgerne kan skabe nye relationer. Fællesskaber, der nedbryder fordomme og barrierer mellem folk, der måske ellers aldrig ville have mødt hinanden.